

— Ի՞նչ կը խօսիս . դու դեռ հայր չես , պարոն : Թէ որ իմ պզտիկ Անտոնիկս որ դեռ կաթ կը ծծէ , կայսրութեան շահուն համար , որուն գրեթէ տաքեկից է կաթէ կտրուելու ըլլար . . . Տէր Աստուած : Բայց լուռ կեցիր . Ֆէնէս , դրէլլոյի մէջ կ'ուզեմ որ բանալիները միշտ գօտիէսկախուած ու բարձիստակն ըլլան :

— Ի՞նչ է հիմա այս յանդուգն դաւաճանին զբաղմունքը :

Բանտապանը կէս հենդնական դէմքով

— Ճանճորսութիւն կ'ընէ , ըսաւ :

— Խեղ է ուրեմն , պոռաց Շարնէ :

— Ինչո՞ւ խենդ , պարոն կոմս : Դու որ իրմէ շատ վերջը հոս մտար , կրնայ ըսուիլ թէ փայտի քանդակագործութեան արհեստին մէջ վարպետ ելար : Հաւքերուքիւն :

Բանտապանին վերջի խօսքերն ալ թէպէտ և հենդնական էին , բայց Շարնէ նորէն սկսաւ ձեռագործն առաջ տանիլ ու խորհրդաւոր տառերու ձեւերը լուծել . սակայն աս ալ միշտ տխուր դեղմէր զգացած սաստիկ նեղութեանը դէմ : Ասանկ տղայական զբաղմունքներով ու ձանձրութեամբ ամբողջ ձմեռն անցուց . բարեբաղդաբար քիչ ատենէն նոր զբաղմունք մը պիտի բացուէր առջիւն :

Կը շարունակուի :

Մարդուս և կապկի կազմուածքին մէջ զանազանութիւն մը .

Բնապատումը ոմանք խոնարհութեան քողով ծածկած անհնարին հպարտութեամբ մը ուղեցին սերտ ցեղակցութիւն մը հաստատել մարդուս և կապկի մէջ . ամեն կենդանի՝ նուաստագունէն սկսած կարգի մը վրայ առնելով՝ ըսին , թէ շարունակ կատարելագործութեամբ մը կրնան փոխուիլ ի կապկի , և կապկին ալ ի մարդ :

Այս դրութիւնս կ'ենդանէ զարարչագործութիւնը , և ըստ օրինաւոր հետեւման զԱ-

րարիչն իսկ . և սակայն այսպիսի վարկմամբ իշխեց նիւթապաշտ մը ըսել թէ՝ ո՞ր և է երկնից և երկրի երևոյթներու մեկնութեան ամենեկին պէտք չունի :

Այս դրութեան դէմ նոր ցոյց մը ըրաւ մօտերս Պ . Կրասիովէ , համեմատելով մարդուս բազուկը և դաստակը տափափոր մեծ կապկներուն ծղեաց և դաստակներուն հետ . յայտ է որ բնապատումը այս կապկները մարդակերպ կ'անուանեն :

Անդամազննութիւնն ծանոյց կ'ըսէ Պ . Կրասիովէ մարդուս և մեծագործ կապկին մէջ մեծ և այլատիպ տարբերութիւններ : Կապկներուն բոյթ մատն կը ճկի խոտորնակի բաժանմամբ այն ընդհանուր ջղին ձգմամբ որ զմիւս մատերը կը շարժէ . ըսել է որ անոնց բոյթ մատն չունի մասնաւոր ազատութիւն մը՝ ընդհանուր ձգման շարժմանց հպատակելով . . . Երբէք կապկի մը թաթին վրայ չէ երեցած այն մեծ ազատ ջիղը՝ որով մարդուս բոյթն կը շարժի : . . . Ըստ այսմ՝ կապկներուն ձեռաց կազմութեան մէջ մարդկային ձեռք ձեռացընելու նշմարանք մը չկայ : . . . Աւելի ալ հնդիկ Օրանկին ձեռաց և ոտից վրայ կը տեսնուին զգալի թերութիւններ , որ ըստ արտաքին երևութին աւելի կը նմանի մարդու :

Այս անհամաձայնութիւնն , այսինքն այն անզուգուցութիւնն որ կայ մարդուս և մեծ կապկին նմանակերպ գործարանաց կազմութեան մէջ , ինչպիսիք են ուղեղն և ձեռքն , բացայայտ կը ցուցնէ որ տարբեր յարմարութիւններու և այլ և այլ նւապատակներու համար եղած են . ամենայն ինչ կապկին ձեռքն մէջն՝ իբրեւ մասնաւոր պատճառ՝ ունի մէկ նիւթական պատշաճութիւն մը առ աշխարհս . ընդհակառակն ամենայն ինչ մարդուս ձեռքն մէջ կը ցուցնէ գերազանց պատշաճութիւն մը մտաւորական վախճանի :

Այս յարմարութիւններն և տարբեր նպատակներն առաջ կը բերեն մարդուս կերպարանաց մէջ գեղեցկութիւն մը , որուն նման չկայ ի բնութեան , և առ որ կրնանք ըսել առանց չափազանցութեան թէ կենդանական տիպն կ'այլակերպի ի նմա :